

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. KALOCSA RÓZA.

Szerkesztői szállás: papnövelde-utca 7. szám,
(hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek:

Egész évre	6	frt — kr.
Félévre	3	„ — „
Negyedévre	1	„ 50 „

Magyarország üstökös csillaga.

(Népies költői beszély.)

Mátyás király összejárta
Az egész országot,
Benne az elnyomott ember
Left segélyt, istápot,

Egyszer a mint kalandozik
Szőke Tisza-partján:
Nehány esatlós felé tartott.
Elfogni akarván.

Mert haragudt a királyra
A vén, ravasz Berzen,
Ezért ötlet elfogatni
Kész volt, bármely perezen.

A királyon öreg suba,
Oldalán meg tarsoly;
Mint a kinek egész élte
Ebben áll, hogy: „marsolj!”

Egy kiszogált huszár-sipka*)
Félre van billentve,

Szájában kis makra pipa,
— Semmit nem fillentve!**)

... „Hejh te paraszt!... ilyen... olyan ...
Nem segísz evezni?
Nem sajnálod szemed, tétlen
A napra mereszt'ni?”

Igy rivalg rá a kormányos;
Mert hidasban üle.
„Huzzatok csak rá!... He fiúk!...
Nem mozdúl a hülye!”

Azon perczen Mátyás hátán
Pattogott a vessző,
A kormányos számlálgatta:
„Egy... tiz... tizenkettő!”...

„Enyje ni, ni! veszem észre
Orrod mily nagy, s derék,
Holmi becsületes ember
Nem tartná csak—felét;”

*) Voltak már ekkor huszárok?

**) Feltalálták már ekkor Amerikát, honnan a dohány került? De mi mind elhisszük
a mit a szerző ur parancsol.

Szerk.
Szerk.

„Ezt az embert fogjátok meg
És vegyétek közbe,
S ha kiszállunk majd beteszszük
Menten egy gödörbe.“

Szóll egy esatlós; s Mátyás királyt
Megköték keményen,
Bezárták egy hal-bárkába
Ott ül szomjan, éhen.

És itt közbe legyen mondva
Telve volt a bárka,
Több nagy orrú emberekkel
Együvé volt zárva!

Már már jócskán ehetnék volt
S im esinos pór — lányka
Jött hidasba, karján pedig
Egy rakott kosárka.

A hal-bárka lyukaeskaín
Mátyás ki-kinézett,
S esdő hangon susog hozzá
„Nem bírom az éhet!“

A kis lányka nagyot sikolt,
És elejté tálát,
Mikor meghallá sóhajtni
A nagy halas-bárkát:

S széllyelterül ott a földön
A kiömlött kása
Ebből ugyan, ki sem eszik
Akárki meglássa!

Nosza mindjárt Mátyás király
Szépen kezdi kérni;
„Adj belőle, tudom apád
Ezzel be nem éri“

De hol adja be ám neki?
Ez a fő-fő kérdés.

„Ujjoddal nyomdd be e lyukon!“
Lön az esdő kérés.

A kis siró leányka meg
Fogadta ám szavát,
Mátyás pedig örvendezve
Tartá benn kalapját.

Ki kérdezte aztán nevit
A jó kis leánynak;
„Jöjj Budára, „János inas“-t
Keresd, és én várlak!“

„De ni?... mi rivalgás hallik?
Hisz ez hü emberem!“
„Félre innen gaz esőeselék
A királyt keresem!“

„Ide, ide jó Kinizsi
Vedd le e lakatot,
Ne engedd hogy e börtönben
Tölesem el a napot!“

„Ide, ide vitéz fiúk!
Ez a király szava!“
Kiált dörögve Kinizsi,
S a zár felpattana.

Félve ismerik fel benne,
A nagy — igazságost
S elfogói nagy remegve
Térdre esnek már most!

(Folyt. köv.)

KISS ENDRE.

A hü apród.

Történeti elbeszélés.

I.

A fogadalom.

A bloisi várkastély felvonó hídját lebocsájták s a zajosan fel-
tárult kapun gyönyörű paripán ifju lovag vágatott ki, egyetlen lo-
vásztól kísérvé. A goth építményü kastély egy erkélye előtt meg-
állt, s az erkélyen lévő nőnek és gyermekeknek búcsút integetve,
hangosan, hogy az erkélyen lévők hallhaták, mondá:

— Isten segélyével visszatérek, ha teljesítem fogadalmamat, nemes hölgy.

— Az ég óvjon meg minden bajtól derék fiú, — válaszolt a delnő, fátyolát lebegtetve bucsúzik.

Az ifju illemmel hajtá meg magát nyergében, a szőke kis fiúnak kezeivel inte, s lovát sarkantyúba kapva, elvágatott.

Az erkélyen lévők utána néztek, míg a távolban el nem tűnt, azután a terembe vonúltak.

A lovag, ki szóltanúl folytatá útját, alig volt több 17 évesnél, s könnyű pehelylyel borított arcza az értelem kifejezésével s a gyermekded üdeség kinyomatával birt. Alakja erőteljes, aczélos vala, látszott minden mozdulatán, hogy harczias nevelésben részesült, az egyetlenben, melyben akkor időben a nemes ifjakat részesíték. Látva őt nyergében ülve biztos kézzel szilaj paripáját fékezni, azonnal tudni lehetett, hogy valódi mester volt, ki őt a lovagi gyakorlatokra oktató. Hosszú fürtei akkori divat szerint széles vállára omoltak, s barette (föveg) finom posztó öltönye, felöltőjén a drága prémezet, töre drága markolata mind elárulák a nagy család ivadékát, ki valamely hatalmas úr apródja. A drága lőtakaró egy szegletébe az Orleans család czímere vala hímezve, miről meg lehet tudni, hogy ez ifjú az orleansi herczeg, vagy ennek neje, majlandi Valentina apródja.

Engedjük őt, és fegyvernökét megkezdett útján haladni, s térjünk vissza a bloisi várba, megtudandó az apród gyors elutazásának okát.

E nap előestéjén a kastély egy pompás termében hét egyén foglalkozott különbözően. Az úrnő, kit az erkélyen láttunk, bivalybőr keztyűt készíté, czímert, és valamely jelmondatot hímezve reá. Két udvarhölgye az ablakon nézett ki egész figyelemmel, kik egy szóval sem merték a csendet zavarni. Az úrnő lábainál két gyermek játszott, a terem egy szegletében pedig csinos apród halk hangon beszélt el harczai eseményeket, egy őt figyelemmel hallgató szőke fürtös fiúnak.

A csendet koronként a szorgalmasan hímző delnő szakítá meg, az ablakon kitekintő hölgyekhez fordulva:

— Jön-e végre?

A válaszra, mely mindannyiszor „nem-“ből állott, még nagyobb csend következett. Az apród már kétszer igazítá meg a fővény órát, de az óhajtva várt csak nem jött. Egyszerre az egyik hölgy síkoltott.

— Mi ez, talán férjem, a herczeg jó? — kérdé örömmel az úrnő.

— Nem asszonyom, — válaszolt amaz, — hanem a hercege egyik esatlósa Roger.

— Istenem, tehát nem ő, — szólt elsápadva az úrnő, — de lehetlen, — folytatá, — néki jönnie kell, hisz már öt hava, hogy nem látta nejét, gyermekeit. Jakab, — monda az úrnő az apród felé fordúlva, — nem mondta Berry herceg, hogy férjem ma Bloisba érkezend?

— Igen asszonyom. a herceg azt mondá: menj fiam, s mond az orleansi hercegnőnek, hogy férje e hó 8-án nála leend, erre lovagi szavamat adom. Ezek valának szavai.

— Így tehát jövele bizonyos, — szólt könnyült kebelrel az úrnő.

E perczben apród lépett a terembe, és selyem zsinórral átkötött irat tekereset nyujta a hercegnőnek.

— Ki hozta az iratot? — kérde Valentina aggálylyal.

— Roger, ki épen most érkezett.

— Férjem még ma sem jó, — szólt fájdalmasan a hercegnő, át futva az iratot, — soha sem fogom őt látni.

S zokogásba tört ki, megsemmisülten rogyva támlányába.

Szegény hercegnő remegett férje életéért, és méltán; mert mióta VI. Károly ült Franciaország trónján, a pártviszály nem szünetelt, miután mindenki kormányozni akart a szerencsétlen elme-beteg király helyett. Burgundi Fülöp halála után Orleans Lajosra bízott a kormányzat, mit János, Fülöp fia meg irigyelt öle; s ez elég ok volt a hercegnőt nyugtalanságban tartani; mert ismerte Burgundi Jánost, s tudta, hogy a hatalom elérhetéseért mindenre képes.

A hercegnő magányában gyermekei nevelésével foglalkozott, de üres perceiben lelke előtt nagyszerű esemény lebegett, melynek hőse imádott férje vala.

E perczben is határozatlan rém képeket látott, s úgy érzé, hogy férjét soha, soha nem látja többé.

De-Méré Jakab, az alig 17 éves ifjú mélyen meghatva úrnője fájalmától, tisztelet teljesen közelite, s meghajolva előtte szólt:

— Hercegnóm, engedje, hogy el mehessek Párisba, az Orleans palotába, honnan vagy a herceggel térek vissza Bloisba, vagy soha, esküszöm az élő Istenre.

— Hú lélek, szólt a hercegnő, — kezét nyujtva az ifjúnak, — nagyon nyugtalan vagyok férjem miatt, s valóban örülnék, ha valaki megismertetné véle lelki aggályimat, s ide vezetné őt hozzám, és gyermekeihez.

— Védszentemre mondom asszonyom, vissza tér ő mi hamarabb, vagy én utólszór távozom Bloisból.

— Tehát holnap édes Jakab. Hogy éltem boldogsága van szóban, hogy gyermekeim atyja élete forog veszélyben ama János közelében, úgy is tudod.

— Herczegnő, fogadom, hogy hús ételt nem eszem, míg küldetésemet be nem végzem, hogy lovamról le nem szállok előbb, csak Párisban, az orleansi palotában, honnan addig lépést sem távozom, míg a onnal, a herceggel ide vissza nem térek.

Az ifju egész lelkesültséggel tevő fogadalmát, s aztán féltérdre boesájtkozva urnője előtt, annak kezét ajkához vonta.

Menj, s Isten vezéreljen, szólta a hercegnő meghatva ennyi lovagias feláldozás által.

Másnap reggel átvéve utasításait a hercegnőtől, s elbucúzva kedvencétől a szőke füstös kis fiútól, el hagyá Bloist, nem tudva, ha vissza-térhet e valaha.

II.

Az apai ház.

A kastélyt elhagyva, azon gondolkozott Jakab, miként birhatja rá a herezeget, hogy az ország gondjait kissé pihentesse, s áldott jó nejét, gyermekeinek édes gondos anyját meglátogassa. Tudta Jakab, hogy ez nem könnyen fog menni; mert orleansi Lajosnak Párisbóli távoztával az ellenfél tért nyer, és hatalmában növekedhet. Az ifju komoly eszméit csakhamar eloszlatá a vidék szépsége, kedélye fogékony vala a természet bája iránt, s így hangulata is csakhamar, lerázva a komorságot, vidám lön, s a jövőt rózsza színben kezdé szemlélni. Az első nehézség eszméin átugorva, gondolatában már a sikernél vala, osztozott urnője örömében, meglátva férjét Bloisba, azután a kiérdemlett jutalomról, egy kis dicsőségről is álmodozott, a lovagok sorában látva magát, részt véve hadi játékokban, sőt esatákban is.

Ily gondolatok közt ért Chartresba, hol, ha előre halad, templomi körmenettel kell találkoznia.

Ez részint akadályozta volna haladásában, de más részt gondolatainak ismét komolyabb irányt adott, eszébe juttatva fogadalma nehézségeit! esatlósához fordúlva kérdé:

— Gerbaud, nem lehetne más úton haladnunk?

— Nem uram, ha csak nagy kerületet nem teszünk — válaszolt Gerbaud ha azon utat választjuk, aligha jól menne dolgunk.

— Miért? kérdé de Méré Jakab.

— Amerigot kapitány, a fekete fejü melléknévvel, csapatjával

e vidéket elfoglalva tartja, s miként a hir mondja, ő a burgundi párthoz tartozik, és könnyen észre veheti orleansi színeinket, miért egy kegyelmes tórszúrásban részeltethet.

— Ez nem tartóztat, — szólt az apród, s lovát meg akará fordítani.

— Uram, mi jut eszébe, hisz legalább két órát veszítünk, nem gondolva a veszélyre, ma semmi esetre sem érnök el Párist.

Nem a félelem, hanem a késedelem miatt folytatá tehát útját a megkezdett irányban; melyben a körmenet általllett megakadályozva.

Az igazat be vallva pedig nem azon okból, akart más útra térni, hogy a tömegben áthatolni bajosan lehet, hanem a körmenet eszébe juttatá fogadalma nehézségeit, s ezek közt azon pontot, hogy Párisig le nem száll lováról: már pedig ha a megkezdett irányban halad, miként lesz elég ereje, fogadalmát hiven teljesítui, miután útja szorosán az apai ház mellett vezet el.

Megpillantva a szélkakast a családi kastély tetején, szíve hangosan dobogott. Harez támadt keblében meglátva a de-Mérék ős fészkrét. Kötelesség, s a szülők iránti szeretete viltak nehéz harezot e 17 éves kebelben. Fölbredtek gyermekkori emlékei látva a nagy fákat, melyek árnyai alatt tölté első ifjúságát, ott vélte látni a kedves szelid anyát az ablakban, reá gondolva most is, egyetlen fiára.

De nem, az képzelet játéka vala; az ablaknál nem lát senkit, hanem előtte halad két férfi, az egyik szerzetes, a másik, öltözetéről ítélve, nemes lovag, ki a lódobogásra vissza fordul, s esodálkozva kiált.

— Istenemre, ez Jakab, az én Jakabom, az én fiam, az ég küldi ép most.

Jakab megismerve atyja hangját, örömeben le akart ugorni lováról, midőn fogadalma eszébe jutott; szomoruan mondá:

— Az ég veled atyám!

— Mit jelent ez Jakab? kérdé de Méré úr, — miért nem sietsz karjaimba, talán már nem szereted atyádat?

— Soha sem szerettelek jobban atyám, mint e perczen.

— S miért nem sietsz leszállni lovadról?

— Nem tehetem, nem szabad; mert fogadalmat tevék, mely ép oly erősen lovamra bilinesel, mintha a legerősebb bilinesek szorítának hozzá.

— S miféle fogadalom ez fiam? — kérdé az öreg lovag.

— Nem szállni le lovamról, mig uramnál az orleansi herczegnél nem vagyok, annak párisi palotájában.

— Fiam ezt most nem teljesítheted, ha anyádat még élve látni akarod. Siess a kastélyba, haldokló anyádat utolszór megölelni.

— Anyám meghal? — kérdé Jakab elsápadva.

(Folytatása köv.)

Természetrajzi képek.

IV.

A l ó.

Képpel.

... — Na ön elhagyta már a rettenetes állatokat, megelégette az utazást (mit csak úgy képzeletben tett), hát aztán mit akar e lovag korbácsesal kezében, s csatolt sarkantyúival lábtyűin?! — Ugy van, lám mennyire halad a civilisáció, magam is félek, a csizmát csizmának nevezni, mert csizmadiám, ... hopp... lábtyű művészem felmondja a contózást.

Hát biz én tisztelt olvasóim ki akarok egy kissé lovagolni, — nem vagyok ugyan valami született huszár, mit — fájdalom — az is igazol, hogy a multkor otthon egy kis pónny derekasan a falhoz dörzsölt, s hogy lovag művészeti tehetségemet végképen a porba döntse, a legvidorabb kedvvel hempergőzni kezdett velem, hanem azért megreszkirozok egy nyargalandomat, hanem hogy csak magam menjek, az nem áll, de nem... az én kis olvasóim bizonyosan kísérőim lesznek.

— Tessék, parancsoljanak erre a pejre vagy e sárgára? ... a fiúk tudom megülik a szilajabbat is, hanem a kis olvasónők ezekre a sárgákra üljenek, kedves jámbor jószágok, nem rúgnak, nem harapnak, az nem is szép lenne tőlök, előre biztosítom önöket, hogy a „Méhecske“ olvasói iránt valóságos respektussal viseltetnek.

„Tehát induljunk; ha nincs is itt még a nyár, azért meglehetős verőfényes idők járnak nem hűtjük meg magunkat, már most lóhátról diskurálgassunk, valahogy félre ne értsenek kérem szeretettel! ... de ni ni, ... valami nyöszörgést hallok; ha hó! ... ez a Tisza, látta hogy indulunk, de nem szóltam neki, ezért szomorkodik. Semmi szomorúság Tisza! jösz te velünk, hátha még valami vadra is akadunk, így kettős haszna lenne kirándulásunknak ... de nem, ... nem viszek magammal puskát a mióta egy nyúlat örömben a puska agyával czéloztam. ... Manó egy szórakozottság, ezt kérem csak úgy, sugva mondom meg, el ne mondják valakinek! ...

De veszem észbe hogy most is ebbe a hibába estem, — s ide nem illő dolgokat fecsegek, ki törődik az én vadászói tehetségemmel? ... — Azt mondják hogy beszéljek valami hasznost! Politizálni nem merek, mert ha a papák megtudják bizonyosan adnak nekem érte, a helyett elmondok egyetnást azon állatról, a melyen teszszük a kirándulást. Óh mert ő az embernek igazán barátja, néz-

zék csak okos szemeit, mily értelmesség látszik kisugárzani; megismeri urát bárhol, megérzi közeledtét, s örvendező nyerítéssel fogadja. Hallhatták mennyire becsüli a huszár lovát, mely jó és rosz sorsban vele van, ha gazdája jó kedvű, ő is az, ha kedvetlen,

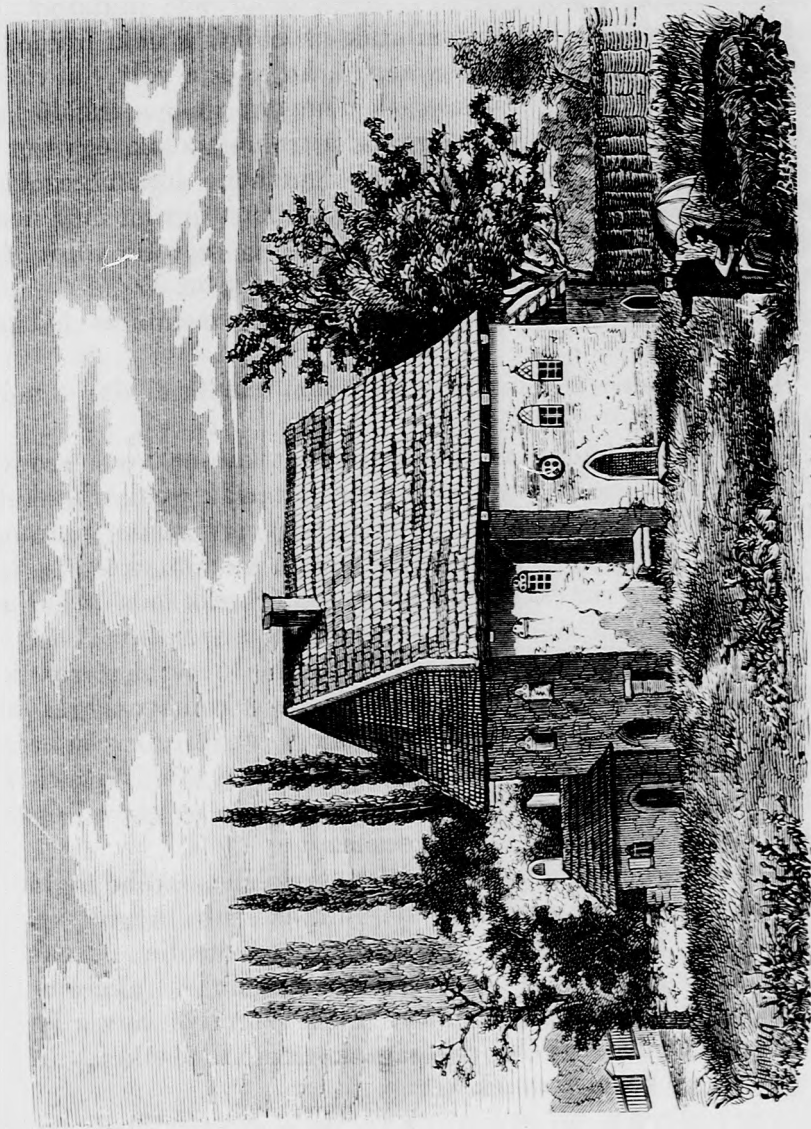

A 16. (1. szövegét a 215 l.)

ő is lecsüggeszti fejét; a huszár alatt még a ló is kevélyebben lépked. Futása gyors, innen elnevezése: szellő, villám stb.

Szükségtelennek tartom őt leírni, mindennap láthatják, csupán jellemző sajátságait említem meg, ez a hűség, ragaszkodás, engedelmesség. — Halljanak csak egy történetet 1848-ból:

Haldoklott a huszár a csatatéren, piros vér folyt sebéből, mellette állt hű barátja, szilaj paripája némán szomorún; a haldokló huszár nyögéseire, fájdalmas nyerítéssel felelt, látta, hogy közeledik már az ellenség, s nem messze volt a haldokló vitézhez, e hű barát köpenybe burkolt urát fogai közé vette, az ellenség már nem

Bothlen Gábor születéshelye.

messze, épen sarkában volt, letette egy sánczba, maga pedig visszafordult, egész elkeseredettséggel rontott az ellen ég sorai közé, s ott többeket agyon taposott és harapott, mígnem egy jól irányzott golyó és szurony erdő szügyibe hatolt. Így mult ki a nemes állat, mint vitéz a csatatéren.

Hogy pedig mily furfangos lássunk egy más esetet.

Szintén 1848-ben egy trombitásnak volt egy jól kitanított szürkéje, külsőleg nem igen sokat mutatott, olyan mint akármilyen más ló, egyszer azt mondja trombitásunk, hogy ő fog a kapitány urnak németet. Persze jót nevettek nevethettek. A trombitás valamit sügni látszott a lónak aztán a német tábor felé mutatott. A ló már tudta hogy mit akar a trombiták szelelője, s neki iramodott a közeli német tábornak. Megjegyzendő, hogy este volt, a víg fiúk tábor tüzeknél ültek s a szürke csak nem jött, már a tréfáló huszárok olyan takaros 25-öt is emlegettek a trombitásnak, egyszer nyihogva jön a szürke, egyenesen a tábor tűzhez, hátán hozott egy megtermett kövér vasas németet, ki le is akart ugrani meg nem is, féltette nyakát a kitöréstől, más részről pedig szerette volna, hogy bárhol lenne csak épen magyar huszárok előtt ne.

Igy fogott aztán máskor is németet a víg trombitás ha kedve szottyant. *)

Még a kimustrált katona lovak sem feledik el ám a mórest, amnyira tudják.

Egy jámbor földműves ily kimustrált katona lóval szántogatott, valami $\frac{1}{3}$ mérföldnyire huszárok tarták gyakorlatukat, s hangzott a szó a sorakozásra. A mi eddig nyugodtan szántogató lovunk is adugrándom, szaladandom, azon módon ekéstől, talyigástól tüskön bokron keresztül-törve megérkezik oda a hol a huszárok vannak, s a mint ismét megharsant a trombita, ő is — a mint tőle telhetett szépen sorakozott a többi lovas huszárok közé, a mint azelőtt 10 évvel tette, s megállt nagy komolysággal, hiába ütötték, verték nem tágított, denique az egész exerceziroást becsületesen elvégezte, — s aztán hozzá dörzsölődött a többi lovakhoz, s egy fájdalmas nézéssel szépen vissza ballagott az ekével és talyigával a már kétségbeesett földműveshez.

Igazán megbecsülhetlen egy állat, szekérbe, ekébe foghatjuk, vagy béres lónak tehetjük. Sok faja van, az arab, angol, spanyol stb. Halálából is hasznot huz az ember, a csizmadia . . . akarom mondani a lábtyű művész olyan takaros csizma . . . akarom mondani lábtyűt penderít mint a pinty. Fark szőreiből lesz a hegedűvonó, gyűrű és más egyéb apróság, körmeiből fésüket, szőrével pamlagokat, székeket tömnek ki.

De úgy látom a mi paripáink is szinte szomorúbbak, mintha már az ő bőrökről állna a szó. Menjünk hazafelé adjunk neki egy darab czukrot! . . . így no; . . . lám milyen jó, kedve lett, olyan büszkén s borzantan lépegett, mintha sajnálná besározní czipőiket!

*) Bezerédy J. „Huszények“ 134ár-élm. I.

Bethlen Gábor születés helye.

(Képpel.)

Maros-Illye kis mezőváros a „bérczes Erdély“ szászvárosi kerületében. Lakói némi büszkeséggel mutatnak ez ódon épületre, melynek falai között egy viszontagságos de fényes élet vette kezdetét, Bethlen Gábor, a később híres erdélyi fejedelem a XVI. század második felében e kastélyban született.

II. Mátyás uralkodása alatt, az akkor nagy hatalmat gyakorló zultán befolyása következtében, Bethlen Gábor erdély fejedelem-ségre emeltetett, miután attól Báthoryt megfosztatá. Fejedelemsége éppen a 30 éves vallás háború idejébe esett, mely mozgalmakban ő nem is mulasztott el élénk részt venni. Ferdinand császárt egyik oldalon a cseh protestansok, másik oldalon pedig a protestansokat pártoló Bethlen Gábor támadta meg. Magyarországra nyomult egész Pozsonyig s párthivei magyar királynak kiáltották ki.

Erdély havczias fejedelme háromszor ütött Magyarországra s mindanyiszor tetemes adományozásokra kötött békét. A király czimért több herczegséget, Abrujs, Bereg, Borsod, Szabolcs, Ugo-csa és Zemplén megyéket s több várat nyert ellenfelétől, ezek között volt Munkács vára is. E vármegyéket azonban a Bethlen után következő harmadik fejedelem I. Rákóczy György visszaadta Ferdinándnak. A munkácsi vár még visszamaradt és Zrinyi Ilona által lett nevezetessé.

Bethlen Gábor, bár harcziás életmódja kevés időt engedett neki országa belkormányzatával foglalkozni, mégis nagy lendületet a ott az erdélyiek szellemi életének. Legnevezetesebb azon engedély melyet ő a vallás szabadságot illetőleg kieszközlött. Meghalt 1629. évben.

Kettőzött érdekekkel tekintjük a legegyszerűbb ködarabot, ha az valamely emlékekkel van kapcsolatban.

Mariska egy esete.

Mariska igen okos, csinos és ügyes leányka volt s mint ilyen kedves, szeretetreméltó is. De azért nem volt ment minden hibától, nevezetesen kissé daczos és szeszélyeskedő volt, a házi cselédekkel igen rosszul és méltatlanul bánt; egészen másként mint sokkal szelidebb természetű nővére Vilma, aki a legutolsó cselédhez is leereszkedő szívelyes és előzékeny volt.

S nemde, kedves kis barátaim és barátnőim, szépen kell bánunk eselédeinkkel? — azon teremtményekkel, kik hozzánk mindenben hasonló embertársaink, kik velünk együtt ugyanazon egy mennyei atyának gyermekei — s így testvéreink, kik csak abban különböznek tőlünk, hogy végzetük őket szolgálatunkra, vagy helyesebben, segítségünkre rendelte. — Régen megírták már ez aranyszabályt:

Bány'a házi eselédekkel
Szépen, úgy mint emberekkel!

S a jó gyermekek alkalmazkodnak is ehez, minden erőtetés nélkül. De Mariska nem tartotta meg s daczos szeszélyeinek és bántajmainak különösen a szobaleány volt kitéve. Vilma ezért gyakran figyelmeztette szépen húgoeskáját: de ő csak daczczal fordult el s ingerültségében még inkább bántalmazta a szobaleányt, sőt testvérét is, és így folytatta tovább. Anyja nem tudott eme igen rossz szokásáról semmit, mert különben jó intézei és példaadásai által igyekezett volna azonnal jó utra téríteni kissé eltévedt gyermekét. Oh! Földesyné asszonyság nem engedte meg hogy akárki s annál kevésbbé, hogy saját gyermeke rosszul bánják a eselédséggel; ő már igyekezettkorán beültetni gyermekei szívébe minden jónak, szépnek és nemesnek magvát, hogy azok később nyugodt, boldog életet élhessenek. — A kis Mariska azonban nagyon tartóztatta magát mamája előtt, a szobaleány sem akart panaszt tenni asszonyának, Vilma pedig épen nem volt barátja az árulkodásnak: így e dolog — úgy szólva — titok volt a szülék előtt.

Egy napon azonban egészen váratlanul és véletlenül minden világosságra jött s Mariska ez időtől fogva egészen más gyermekkélett.

Az eset következő volt.

A leánykák egy reggel nem jelentek meg a rendes időben anyjuk szobáján an, hogy azzal a reggelit elköltéekl Földesyné asszony tehát a gyermek-szobába meut, megnézendő, hol maradtak a leányok. Midőn az ajtó előtt volt, Maviska hangját hallotta, ki hevesen a következőket mondá:

— Azt gondolod, hogy nem parancsolok én neked; micsoda? — még kérjelek? — Hát nem tudod hogy te csak koldusból lett szobaleányunk vagy s nem tudod, ki vagyok én?

— Ki vagy te? — szakitá félbe a belépő anya — Egy kis haszontalan leány, ki csak azért szolgálta más által, mert nem képes egyedül magán segíteni.

Mariska ijedtében összeresztent s az anya folytatá:

— Minthogy a szobaleánynyal, ki nálad tiz évvel idősebb, oly méltatlanul bántál: azért most már szolgálj fel magadnak! Én az alatt Vilmával, ki nálad szerényebb, együtt fogok reggelizni s azu-

tán sétára menni. Neked érezned kell, miként a gyermekek még csekélyebbek, mint az okos és ügyes cselédek. Neked mindaddig mások által kell vezetned és igazgattatnod, míg képes leszel saját erőddel segíteni magadon. Csak akkor lehet az ember független másoktól, ha azoknál már értelmesebb.

Midőn az anya sétájából visszatért, szelid beczélgetésbe ereszkedett Mariskával.

— Hányszor mondtam már neked, hogy a jó Istennek minden rendelésénél célja minket értelmesebbekké és jobbakká tenni. Kinek ártunk tehát másnak, mint esupán magunknak, hanem tudjuk magunkat Isten végzéseibe beletalálni? Egyik ember a másiknak alá van rendelve, s miért? Hogy szokjanak meg egymást becsülni s egymás iránt türelemmel lenni. Egyiknek szüksége van a másikra. Mi nem nélkülözhetjük a cselédeket s azoknak épen úgy szükségök van mireánk; de hát azért egzik hitványabb teremtés volna, mint a másik? — Hallottad már a mesét a fejről, mely a többi tagokat, melyek a test és élet fentartására szükségesek, lenézte s egyedül magát becsülte legtöbbre és utoljára amazok nélkül semmivé lett volna? Mihely a cselédséggel roszul bánasz, azonnal lealacsonyítod magadat, a cselédségnél is alább, minthogy visszaélsz a joggal, melyet Isten, a cselédeket illetőleg, reád ruházott. Isten nem bánik így velünk, bár ő sokkal magasabb lény nálunk.

— Lásd, — folytató az anya — én ezen elvek szerint bánok mindig cselédimmal. Szolgáltatlak tégedet más által, mivel gyermek vagy és segítségre van szükséged, mint más gyermeknek. De tudnod kell, hogy a jó cselédek még jobbak ám, mint te vagy, mert ők bennünket szolgálnak s csekély pénzért oly foglalkozásokat tesznek, melyeket én vagy te nem akarunk s nem is tudnánk elvégezni.

— Valld meg tehát, hogy a szobaleány iránt méltatlan voltál. Lásd ő tégedet, míg kicsike voltál oly gyakran őrzött és ápolt; ő szeret tégedet s ő csakugyan derék, jó leány is. Sirj, édes leányom, jól van, csak sirj, mert megsértettél egy oly személyt, kinek hálával tartozol; bizonynyal ő is sir titkon s panaszkodik sorsa felett, hogy kénytelen oly háznál szolgálni, hol életét érdemtelenül megkeserítik. De hibádat még jóvá teheted. Menj a szobaleányhoz s mond meg neki, hogy igaztalan voltál hozzá.

— Szívesen elmegyek, kedves mamám, — mondá Mariska könnyes szemekkel; bocsásson meg mama is nekem s emlékeztessen a mai napra, ha valamikor ismét megtalálnék feledkezni magamról.

Elment a megbántott szobaleányhoz — és megjavult.

MILÉSZ BÉLA.

Honka szünórái.

Husvét hétfőn kissé boszankodva hallottam, hogy hangversenybe fogunk menni, Máskor a világért sem boszankodám érte, hanem akkor éppen színházba szerettem volna menni. A hangverseny után azonban valóban örültem a sors szeszélyeskedésén, mely szerint szeret szándékunkon egyet fordítani. Azt hiszem mindnyájan akik ott voltak, egy véleményen vannak velem s eléggülten mendják: ez egy kellemes utóhangja volt a bőjtí nagy hangversenyáradatnak,

Ám lássák s ítéljenek önök is, amint a művészek nevei említésénél egy hangversenyről itélni lehet. Elmondom sorrendben. Mint már említém oly elhatározással foglaltam el helyemet s vettem kezembe a programot, hogy unatkozni fogok. A lehetőleg durczás arczot igyekeztem csinálni.

Az első szám egy „Serenade“ volt. hegedúre, gordonkára és zongorára. A zongorarészt a hangverseny rendező művész Fayl Frigyes úr maga játszotta, hegedűt Spiller, gordonkát Szuk, Ennek a szépsége békíteni kezdett. A sorrenden Köszeghy éneke volt hirdetve. helyette azonban Soupper Jenő énekelt „A két gránátost“, oly művészién, kifejezés teljes arczjátékkal, hogy újabb bizonyosságát adta annak, menyire megérdemli a művész nevet. Remekül iskolázott hanggal bír s Franciaországban képezte ki magát.

Ezután ismét esalódás következett, Lendvayné helyett Bogdanovits Krisztina szavalta: Vörösmarty „Pistika“ czímű költeményét. Élvezettel hallgattam a gyönyörű hangu Saxlehner Emma énekét. Egy áriát adott elő a „Prófétá“-ból. Örömmel láttam először lépni a hangverseny rendező Fayl urat, a program szép darabokat ígért egy „Fonódal és Rhapsodia.“ Fayl játéka páratlan finom, érzésteli előadás, kitünő tapintat jellemzik.

Valóban esodálni lehetne, ha még ekkor sem békültem volna ki sorsommal. Ily műsor bárkit is képes lett volna megtéríteni. Saxlehner Ema ismét gyönyörködtetett énekével, oly szép lett volna az a magyar dal egyszerűbben, a nélkül a ezifraság nélkül, mely esökkenti eredeti szívhez szóló dallamát.

Ismét féltém a műsor hűtlenségétől, de ezúttal mindvégig hű maradt magához. Alkalmunk volt még egyszer hallani Soupper Jenőt. e kedvelt énekest. Két német dalt adott elő Rubinsteintől és Schumanntól. Végül Fayl Frigyes zongorázott egy saját szerzeményű „magyar rhapsodiát“, s kellemes záradékát képezte ennyi élvezetnek.

Megemlítém még, hogy jótékony czél volt vele összekötte, még pedig az ev. elemi iskola szegény növendékei javára fordítottat-

ván a jövedelem. Egy pár név a közreműködők sorából a jótékony
cél szem előtt tartásán kívül is elég vonzó erővel birt.

Hogy én mennyire élvezetesnek találtam elég bizonyossága e so-
rok. Nem mulaszthattam el, legalább elmondani azoknak, kik
nem hallhaták.

Különfélék.

Fővárosunk hasonlított a nagy héten oly háztartáshoz, hol a
teendők összehalmozvák. Már magában a nagy hét a szokottnál élénkebbé
teszi az utcákat, most pedig a követek megválasztása is hozzá járult, az
élénkséget, mozgást szaporítani. Még a fél holt is elhagyá fekhelyét, s ha nem
ment is követet választani, de ment nézni a sok zászlót, lovast, kocsik vonalát,
a tömérdek embert.

A követ választások zajlása még nem is csillapult, midőn azon
szomorú hír futotta be a fővárost hogy Böszörményi László képviselő meghalt
a börtönben, hová sajtó vétség miatt jutott. Temetése nagy pénteken délután
ment végbe, nagy gyász kísérettel.

A suez-i csatorna mely által két tenger képesítetett egybe, nagy
részben elkészült. E mű készítéséhez Lesseps francia mérnök 1858. évben
fogott, de a kivitel elé ezer meg ezer akadály gördült; miket az emberi erő
legyőzött. Futó homokkal telt sivatagokon, iszapos mocsárokon, és sziklás
vidékeken vonúl huszonnégy mérföld hosszúságban e vízi út, melynek szé-
lessége háromszáz láb, mélysége pedig huszonnégy. Hagyományos állítások,
különösen Herodot szerint a két tenger már össze volt kötve ily csatorna ál-
tal, még pedig a Pharaók kezdték meg e nagy művet, melyet később
Dárius folytatott; de a futó homok csakhamar betölté e roppant embererővel
előállított vízi út egy részét. Hadrian római császár újból fáradozott a félig
betemetett csatornát használhatóvá tenni. Mondják, hogy a most elkészülő
majdnem a régi vonalán húzódik. Nehány év múlva az egész mű elkészül, s
az előnyök, melyek általa az emberiségre háromulnak, kimondhatlanok.
Ázsia közel hozatik Európához, s valamint ez utóbbinak iparát emeli, úgy
az elsőt megnyitja a polgárisodás számára.

A szépírás páratlan mestere, a gyöngyösi születésű Greiner Mór
meghalt Bécsben. Szépírási művei nagy hírbe hozták, s Metternich herceg
udvari szépíróvá nevezte ki. A királyi család fiatalabb tagjait ő tanítá írni.
Az 1855. évben a párisi világtárlaton kiállított szépírási műveit a kormány
vette meg a Louvre számára. Koronás arany érdemkeresztet is nyert.

Földvály Mihály zsolti főbíró egy a csanádi határban feltüve-
gédényt küldte be a múzeumnak, tele Mátyás király, II. Ulászló és II. Lajos
ezüst pénzeivel.

Egy kőműves is a st. fogatott meg a budai kapitányság azért, mert
midőn a kis főhercegnő kikocsizott, a kocsibakra kapaszkodott, s az őrség
tisztelgését comicus tekintélylyel fogadta, mintha néki tisztelegtek volna.

Számrejtvény. — Koncz Vilától.

6 7 8 6 2 Ritka kincs sok ember nem becsüli.
13 14 11 16 12 18 Büszke nép de honát szereti.
9 4 15 16 Apró, piros sok embernek kedves.
1 2 3 4 5 Minden tökéletest ebben keress.
1—19 Nagy költőnk buzgón hangoztatja
És egy hős nemzetnek imája. *)
Megfejtési határidő május 3-ika.

Számrejtvény. — Szendrődy Gábor és Szilárd testvérektől.

3 17 3 6 18 Ez soká dulá nemzetünket.
9 17 15 Ha jó földbe veted kikel.
1—5 Csak ez segít bajunkon.
1 13 17 10 Ez egy barátom neve,
13 14 15 16 17 18 Büszke lehet magára minden ember kit így neveznek,
11 16 12 7 0 15 Sok ilyen katona van magyarhonban,
1—19 Sok hazafiú hön kívánja azt.
Megfejtési határidő május 3-ika.

*) E két rejtvényt az ország két különböző vidékéről kaptam egyszerre; jele: hogy szeretjük mi mind en ütt hazánkat s nemzetünket. Szerk.

A kilencedik számban megjelent számtalánynak értelme:

Kalocsa Róza.

Ugyanitt a képtalányé:
Pártoljuk az irodalmat.

Megfejtették: Péchy Erzsike, Deák Gyula, Katona Emma, Katona Blanka, Pajor Ilona, Such Mari, Antal, Ilona, Stamborszky Lajos, Szivos Gyula, Balogh Zoltán, Tóth Ilona, Tavasy Gyula, Schwarz Magda, Frankl Kata, Bogdánffy Teréz, Rosznáky Irma, Szmerkovszky Ilka, Hrivnyák Ernesztin, Brüek Száli, Hagara Mariska, de Rivo Ilona, Külley Etelka, Biró Riza, Popper Sándor, Jezovics Viola, Riedl Szidonia, Komáromy Salamon, Komáromy Hermina, Sebestyén Zsigmond, Sebestyén Árpád, Thaly Ilona, Politzer Gyula, Plavetz Jenő, Plavetz Béla, Leidenfrost Laci és Tódor, Bernstein Samu, Bernstein Tilli, Ungar Feri, Mihály Kozma Konstantia, Tóth Piroska, Bibel Gizi, Rády Zsófi, Rády Izabella, Varju Kornélia, Szilády Janka, Kerekes Lilla, Kerekes Pista, Adler Samu, Plathy Camilla, ifj. Lovassy Sándor, Reviczky Sarolta, gr. Wickenburg Pista, Manheim Fanni, Kálóczy Zoltán, Weisz Czeccilia, Wallfisch Ilka, Wallfisch Lajos, Ferenczy Luize, Viczenti Sarolta, Prónay Janesika (szinte az Isten éltesse sokáig!) Gümöry Gizella, Marsics Rozin, Vartus Mari, Vartus Luiza, Baló Etelka, Gombosy Ilona, Rötth Ida, Huszka Mari és Ágnes, Fankovics Vilma, Pásztélyi Nina, Gurdélyi Ida, Reindl Luiz, Fröhlich Vilma, Mildner Camilla, Lázár Ilona, Ujságh István, Bisitz Sarolta, Májusz Károly, Gida és György, Lovassy Kálmán, Kubinyi Irma, Jeney Mari, Váradi Szabó Mariska, Rosenbaum Mari, Oszlányi Kornél, Kossuth Lajos, Mészáros Kornélia.

A kis posta. *Farkas Endre* urnak. Köszönet, mind a két küldeményt megkaptuk. A mostan elkezdett költemény bevégezte után azonnal jó.

Egy nevelő, ki a magyar, német és francia nyelvben, zongorában és a szükséges tantárgyakban, női munkákban tanítani képes, ajánlkozik. Bővebben e lapok szerkesztőjénél.

P. . . nak. P. H. B. Kérem, czímét beküldeni, hogy kíváncsiságát teljessithesük.